

Ето някои примери: *яко да сѣ тѣзи шчини* (1400—408, Panaitescu, 78); *аще хтѣше погнѣхъ сѣзи зѣмѣк* (1432, I. Bogdan, *Relații*, 44); *иѣ за снѣзи оѣци* (1451—56, I. Bogdan, *Relații*, 89); *како сѣ шнѣзи наши людѣ* (1456—62, I. Bogdan, *Relații*, 94); *и дадохом тоѣзи мѣна-стыр...* *тѣзи мѣнастырѣ* (1407, Costăchescu, 53); *а коли тоѣзи съкрѣштѣ* (1415, Costăchescu, 122).

Относителното местоимение *иже* е било изместено още през късния старославянски период от въпросителното местоимение, процес, приключен през XII в.¹ В това отношение езикът на грамотите дава някои данни, които закръглят картината на езика през следващите векове. Така в няколко влашки грамоти от края на XIV в. местоимението *иже* се среща спорадично. В следващия (XV) век срещаме *ѣже*, среден род, употребено в единствено и множествено число. Впоследствие се появява местоимението *що*, обща форма, получена от старославянското *чѣто*. Ето някои примери: *и водѣниѣѣ що ест приложила* (1392, Panaitescu, 61); *и тѣзи ест чѣкѣкѣѣ що сѣ ест прѣклѣни* (1402—408, Panaitescu, 81); *и дади есмы цркѣи... що на...* (1408, Costăchescu, 61); *и кнѣгоградъ што сѣди* (1409, Costăchescu, 61); *и рѣч що ни стѣ послаан* (Tocilescu, 465); *чѣкѣка що стѣ сѣкатѣи* (Tocilescu, 468).

Прилагателно име. Във връзка с прилагателното име трябва да се подчертае възникването през XIV в. на аналитична форма за сравнителна степен. В езика на грамотите, поради съдържанието на текста, почти не се среща сравнителна степен при прилагателни имена. Тя се употребява особено при наречия: *и ниѣ помного* (1408—18, Panaitescu, 91); *мѣте поскоро* (1432, I. Bogdan, *Relații*, 42); *пашмаги по-слакѣ* (Tocilescu, 464); *чизме по-слакѣ* (Tocilescu, 475); *та оупадаѣтъ повѣше* (1424, Costăchescu, 162).

В езика на разглежданите документи е отразен също тъй и процесът на разрушаване склонението на прилагателните имена. На този въпрос няма да се спираме, тъй като той бе разгледан при съществителните.

Числително име. Една характерна особеност на числителното име се отнася до двойственото число. От една страна се забелязва тенденция към изместването му чрез употребата на множествено число, което се вижда от случаи като следните: *и кѣкозѣниѣи кнѣо* (1409, Panaitescu, 105); *и дѣкѣ водѣниѣи и кѣлоѣи* (1407, Costăchescu, 53). От друга страна, като пряк резултат на тази тенденция, се забелязват случаи на обобщаване окончанията на множествено число. Така, на мястото на двойствената форма *обоѣ* срещаме: *обѣоу странѣоу* (1457, Panaitescu, 236), или на мястото на *дѣкѣма* — множествено: *дѣкомѣ сѣлом* (1412, Costăchescu, 98).

Друга особеност представят числителните от пет до десет, като са престанали да имат качествата на съществителните². В резултат, на мястото на родителен мн. ч. се налага именителен мн. Напр.: *и пакѣ изкадише...* *ѣ колѣри* (1472, Panaitescu, 277); *по десѣтъ кѣчки кнѣи* (1447, Costăchescu, II, 281).

¹ К. МИРЧЕВ, *Историческа граматика*, стр. 170.

² *Пак там*, стр. 176.